

עת"א 13220/05/17 - אמיר סעד, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 13220-05-17 סעד(אסיר) נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר
נגד
המשיבים
1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון
2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד החלטת הקצין המוסמך, מיום 9/4/17 שהחליט על הפסקה מנהלית של עבודות השירות שהעותר החל בריצוין.

ההחלטה המנהלית

ביום 9/4/17 החליט מפקד מחוז צפון בשב"ס גונדר מקבל טאפש, על הפסקה מנהלית של עבודות השירות בנימוק:

- אי התייצבות לעבודות השירות או היעדרות ללא אישור הממונה.
- אי ביצוע המשימות שהוטלו על ע"ש, כראוי, התנהגותו בעבודה אינה מניחה את הדעת.
- העותר לא ציית להוראות הממונה/רכז/מפקח עבודות השירות לקיים חובה המוטלת עליו.

יתרת המאסר לריצוי, על פי ההחלטה המנהלית, הינה 82 ימים. ההחלטה התקבלה לאחר שימוע שנערך לעותר ביום 5/4/17.

נימוקי העתירה

- ביום 2/11/16 גזר בית משפט השלום לתעבורה בנצרת את דינו של העותר לעונש מאסר של 3 חודשים שירוצו בדרך של עבודות שירות, בצד עונשים נלווים.
- העותר התחיל בביצוע עבודות השירות במפעל "המשקם" בטבריה.

עמוד 1

- אין תחבורה ציבורית קבועה המגיעה מקום מגורי העותר (הישוב מג'אר) למקום עבודת השירות על כן בני משפחתו נהגו להסיע אותו, אך הדבר יצר קושי למשפחה.
- העותר ביקש העברה למקום עבודה אחר לאחר שימוע שנערך לו. המפקח נעתר והחליט על העברתו ל"עמותת שווים" בטבריה.
- העבודה כללה הרמת "משקלים". העותר הסביר כי הוא נכה צה"ל וכי בידי המלצה מרופא תעסוקה שלא להרים משאות כבדים, אך לא קיבל כל התייחסות לטענתו זו. העותר סבל מכאבים בלתי נסבלים והיה בחופשת מחלה.
- העותר זומן לשימוע נוסף שנערך ביום 5/4/17, לאחריו הוחלט על הפסקה מנהלית של עבודת השירות. ההודעה על כך נמסרה לו במסרון "וואצאפ".
- ההחלטה המנהלית שגויה. היה על המשיב להתחשב במצבו הרפואי ולאפשר לו לרצות את העונש בעבודה שתתאים למצבו הרפואי.
- העותר מתחייב לרצות את יתרת עונשו בצורה הכי טובה, אם העבודה תהיה מתאימה לצרכיו הרפואיים ולא תכלול עבודה פיזית של הרמת משאות כבדים.

כתב התשובה

- בגזר הדין חויב העותר להתייצב לקליטה והצבה לריצוי עונשו בעבודות שירות ביום 10/1/17 שעה 08:00 - במפעל "המשקם" -המעסיק אנשים עם קשיים ומוגבלויות שונות. מקום עבודת השירות נקבע בהתחשב במגבלותיו הרפואיות של העותר.
- כבר ביום הראשון הפר העותר את החלטת בית המשפט והתייצב בשעה 15:30 במקום בשעה 08:00. כשנשאל על האיחור, טען שלא ידע שצריך להגיע וכי טעה לחשוב שמועד תחילת ביצוע עבודת השירות חל ביום 15/1/17. למרות האיחור, נערך לעותר ראיון קליטה וקבלה, הוסברו לו הכללים וההוראות המחייבים את עובד השירות.
- באותו מעמד נערכה לעותר "שיחת בירור" בשל האיחור. תגובתו של העותר היתה שהוא איננו יכול להגיע למקום העבודה כיוון שאין לו איך להגיע. לאחר שהוסבר לו אודות חשיבות ההתייצבות הגיב : **"תראו אותי במחלות"**.
- לעותר הוצע מקום עבודה אחר - בעמותת "שווים", אולם העותר סירב.
- בתום שיחת הבירור הוזנה העותר, ניתן לו הסבר נוסף אודות חשיבות ההתייצבות. על העותר היה להתייצב במקום העבודה בו הוצב לראשונה למחרת היום, לאחר שדחה הצעה למקום אחר, אולם הא נעדר, ללא אישור המפקח.
- נוכח התנהלותו, נערכה לעותר שיחת בירור נוספת ביום 6/2/17. בשיחה זו איים עובד השירות כי אם לא יועבר למקום עבודה אחר הוא לא יתייצב להמשך ריצוי עבודת השירות. במהלך שיחת הבירור דיבר העותר בחוצפה, תוך שהוא יושב במשרד הרכז בצורה שאיננה הולמת. בתום שיחת הבירור החליט עורך הבירור להעבירו למקום עבודה אחר - לעמותת "שווים", לשם יש נגישות גבוהה יותר בתחבורה הציבורית. כמו כן **הוזנה העו"ש בחומרה**.

- גם למקום העבודה השני לא התייצב העותר באופן סדיר. ניסיונות רבים של המפקח על עבודות השירות לשוחח איתו טלפונית לא צלחו בשל אי מענה לשיחה.
- ביום 1/3/17 נערך לעותר שימוע. תגובתו נרשמה בגיליון השימוע: **"אני מודה שהתחצפתי ולא נהגתי באופן (לא) תקין, לא ביצעתי את עבודות השירות כמו שצריך. אני מבקש להתחיל עבודות שירות ולסיים את עבודות השירות. אין לי הסבר מדוע לא הגעתי לעבודות השירות. אני מתחייב לבצע את עבודות השירות"**.
- בתום השימוע ניתנה לעותר הזדמנות נוספת, הוחלט על זימונו של העותר לשימוע נוסף ליום 5/4/17. הובהרה לו חובתו להמשיך ולהתייצב לעבודות השירות.
- למרות ההזדמנויות החוזרות שניתנו לעותר ולמרות השימוע לא התייצב העותר לעבודה. בחודש ינואר התייצב 3 ימים מתוך 15 ימי עבודה, בחודש פברואר לא התייצב כלל, בחודש מרץ התייצב רק ל - 3 ימים מתוך 21 ימי עבודה, בחודש אפריל לא התייצב כלל.
- בשימוע השני מיום 5/4/17 הודה העותר כי אינו מתייצב לעבודות השירות, ותירץ זאת בכך שמקום העבודה אינו מתאים לו משום שהוא נכה צה"ל, זאת על אף שמקום העבודה הוא מקום תעסוקה - לשיקום תעשייתי המתאים לאנשים בעלי מוגבלויות.
- התנהלות העותר מעידה כי אין לו מורא מפני החוק, מהווה זלזול בוטה הן בהחלטות בית המשפט והן במערכת המשפטית ומוסד עבודות השירות. העותר עשה דין לעצמו - טענתו לפיה אין תחבורה ציבורית איננה נכונה. ממקום מגוריו בשוב מג'אר לצומת פוריה, שם נמצא מפעל "המשקם", ניתן להגיע בקלות במס' רב של מסלולים קצרים וסבירים.
- גם הטענה בדבר משאות כבדים איננה נכונה, מה עוד שהטענה הועלתה רק במסגרת העתירה (וקודם לכן באופן כללי רק בשימוע השני). מוגבלויותיו נלקחו בחשבון בעת קביעת התאמתו לביצוע עבודות השירות ומקום ביצוען. מקומות העבודה אליהן הופנה הם מקומות תעסוקה שיקומיים שנבחרו באופן קפדני.

דין

- לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, אני סבור שלא נפל פגם מנהלי בהחלטה, המחייב התערבות שיפוטית.
- הרושם העולה ממכלול הנתונים הוא שהעותר סובר שעבודות השירות "עובדות אצלו" ולא השכיל להפנים כי עבודות השירות הן עונש מאסר לכל דבר, שבמקרהו של העותר ניתנה לו הפריבילגיה לרצותם בעבודות שירות.
- במהלך הדיון התברר כי העותר ממשיך לבצע, עבירות מאותו סוג שעליהן נשפט. הוגש נגדו כתב איסום נוסף כפי שיפורט להלן ולמרות שזמן כדן לדיונים בבית המשפט הוא התחמק מלהתייצב לדיונים ועל כן, כתב האישום נגדו הותלה עד לאיתורו.
- כתב האישום - דו"ח תנועה ובו הזמנה למשפט עם תאריך הדיון בבית המשפט נמסרו לעותר ביד והוא אישר בדיון את הדברים.

בית המשפט שגזר את דינו של העותר לעונש מאסר שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות, עשה חסד עם העותר בעת שגזר את דינו על עבירה חמורה של נהיגת רכב ברשלנות ובקלות ראש, יציאה לעקיפת רכב בדרך לא פנויה, סטייה לשמאל, חסימת רכב שנסע מהכיוון הנגדי, גרימת חבלות חמורות לנוסעי הרכב הנגדי, שברים במס' רב של צלעות, דימום מוחי, שברים מרוסקים של עצמות הפנים ושל הסינוסים ועצמות האף. הנפגע היה מחוסר הכרה כחודשיים ולאחר מכן עבר הליך שיקום (סעיף 23 לגזר הדין).

בחוות הדעת שהגיש הממונה לבית המשפט שגזר את דינו של העותר צוין מקום ע"ש - המשקם טבריה. העותר חתם על הכללים וההנחיות המחייבים עובד שירות לאחר שהצהיר כי קרא, הם ברורים לו והוא מסכים להם.

מטופס שיחת הברור מיום **10/1/17** עולה שעוד בטרם החל בביצוע עבודות השירות שנקבעו בהחלטת בית המשפט טען שאין לו איך להגיע, טענה שלא הועלתה בפני עורך חוות הדעת ובפני בית המשפט, שם הסכים העותר לבצע את עבודות השירות כפי שנקבע בחוות הדעת.

למרות התנהלותו זו, הוצע לעותר מקום עבודה אחר, קרוב יותר לתחנה המרכזית, אך הוא סירב.

בשיחת הברור השנייה מיום **6/2/17** מציין עורך הברור כי העו"ש מצהיר בפה מלא שהוא לא יגיע לע"ש אם לא יועבר למקום אחר. מאז שהוצב למקום העבודה התייצב 3 ימים בלבד, בין התקופה 10/1/17 - 21/1/17. העו"ש אמר עוד כי אם לא יועבר הוא ימשיך לשבת בבית. דיבר בחוצפה, ישב בישיבה מוזרה וכשהתבקש לשבת בצורה מכובדת, סירב. רק לאחר התערבות מפקח אחר שינה את ישיבתו. בתגובה לטענות כלפיו אמר: **"אין לי איך להגיע בשעה 07:30. אני לא מדבר בחוצפה, זה סגנון הדיבור שלי"**.

עורך השימוע מציין בהחלטתו כי הטענה בנושא קשיי התחבורה נבדקה ונמצא כי אוטובוס יוצא מהישוב מג'אר בשעה 06:45, כך שהעותר יכול להגיע לפני השעה 07:30 לתחנה המרכזית בטבריה, ולכן הוחלט להעבירו למקום עבודה - "שוים" המרוחק 5 דקות הליכה מתחנה מרכזית. מדובר במפעל להרכבת משחקי ילדים או דברי דפוס. העבודה נעשית כולה בישיבה.

בשימוע שנערך ביום **1/3/17** אישר העותר כי התחצף ולא התנהג באופן תקין. ביקש הזדמנות נוספת וציין כי אין לו הסבר מדוע לא הגיע לעבודות השירות (ב"שוים").

הוחלט ליתן לעותר הזדמנות נוספת תוך זימונו לשימוע נוסף.

כרטיסי הנוכחות של העותר במקום עבודות השירות תומכים בדברי עורכי הברור והשימוע.

בשימוע השני, שנערך לו ביום **5/4/17** תגובתו של העו"ש היתה:

"אני פה בשימוע מאחר ולא מתייצב לעבודות השירות."

הודעתי למפקח שבמקום העבודה שהוצבתי לא יכול לעבוד מאחר ואני נכה צה"ל."

תיקו האישי של העותר, שהוגש לעיוני במהלך הדיון, כולל התייחסות מפורטת של רכז עבודות השירות - סג"ד חאפז נוג'ידאת בדבר התנהלותו של העותר והניסיונות הכושלים ליצור איתו קשר.

על פי חוות דעת הממונה שהוקשה לבימ"ש בטרם גזר הדין נקבע שהעותר מתאים לביצוע עבודות שירות רק לאחר שהביע נכונות לשאת במאסר בעבודות שירות, נבדק ונמצא כשיר, וגם שובץ בהתאם למגבלותיו ולנתוניו האישיים, ובהתחשב בטענתו שהוא בעל רצף תעסוקתי. הודע לו מקום ביצוע עבודות השירות - מפעל "המשקם" בטבריה.

על פי הנתונים העולים מגזר הדין, העותר ביצע את העבירות בגין נשפט ביום **15/6/12**.

הנאשם לא התייצב מס' פעמים לדיונים והוצא נגדו צו הבאה. בסופו של דבר, לאחר שהתייצב הוא הודה והורשע. הכרעת הדין ניתנה ביום **21/9/15**

לאחר הכרעת הדין ובטרם גזר הדין, נתפס הנאשם, ביום **24/8/16** לאחר ביצוע עבירות תעבורה דומות לאלה בהן הורשע - נהיגה ועקיפה של רכב אחר תוך חציית קו הפרדה רצוף, בניגוד לתקנה 47(ה)(5) לתקנות התעבורה. כתב האישום יחד עם ההזמנה לדין ליום **21/11/16** לבית משפט השלום לתעבורה בירושלים נמסר לעותר יחד עם הדוח בנוכחות אנשי משטרה החתומים על המסירה. העותר לא התייצב לדיון. הדיון נדחה ונעשו נסיונות לאתרו ולזמנו, אך ללא הצלחה. בית המשפט הורה על התליית ההליכים עד לאיתורו. העותר לא מסר נתונים אלה, לא לממונה על עבודות השירות ולא לבימ"ש

נראה כי לעותר אין מורא מהחוק והוא פירש באופן שלילי את מס' ההזדמנויות הרב שניתנו לו.

לאור האמור, אני דוחה את העתירה.

העותר יתייצב ביום **25/5/17** עד השעה **09:00** בבית המעצר קישון, לצורך ריצוי יתרת מאסרו.

ניתנה היום, כ"ו אייר תשע"ז, 22 מאי 2017, בהעדר הצדדים.